T072 BL 2 (087) Giới Đi Phi Thời Không Báo Người Khác-92 Pháp Đơn Đề-Giới Pháp Của Tỳ Kheo

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

80-GIÔÙI ÑI PHI THÔØI, KHOÂNG BAÙO NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-nan-ñaø saùng sôùm thöùc daäy, khoaùc y ñi vaøo xoùm laøng, tôùi nhaø ñaøn-vieät, noùi vôùi Öu-baø-di: “Nhöõng keû phaøm phu khi meänh chung phaàn nhieàu bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc, baø neân nghe toâi thuyeát phaùp”. Luùc aáy, Öu-baø-di ñang saép ñaët vieäc nhaø, baän bòu nhieàu vieäc khoâng raûnh ñeå nghe thuyeát phaùp, neân cöï nöï vôùi Tyø-kheo: “Thoâi ñi! Thaày ñöøng lo veà nhöõng ngöôøi phaøm phu khi cheát bò rôi vaøo ñöôøng aùc maø haõy lo phaàn thaày, ñöøng lo vieäc cuûa ngöôøi khaùc”. Sau khi aên xong, thaày beøn sai ñeä töû chuaån bò y baùt roài trôû laïi nhaø aáy, noùi nhö tröôùc: “Naøy Öu-baø-di, keû phaøm phu khi cheát seõ rôi vaøo ñöôøng aùc; baø neân nghe toâi thuyeát phaùp”. Khi aáy, Öu-baø-di vöøa lo cho choàng con aên xong, ñang duøng côm, khoâng raûnh ñeå nghe phaùp, neân cöï nöï vôùi Tyø-kheo: “Thoâi ñi! Ñöøng lo veà nhöõng ngöôøi phaøm phu sau khi cheát rôi vaøo ñöôøng aùc maø haõy töï lo vieäc cuûa thaày, chôù lo vieäc cuûa ngöôøi khaùc”. Caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc, beøn ñem vieäc ñoù baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi söï vieäc keå treân: - OÂng coù laøm nhö vaäy thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Naøy Tyø-kheo, vaäy thì sau khi aên xong, oâng ñi laøm vieäc gì? - Coù nhieàu vieäc laém, baïch Theá Toân. Con muoán laøm thaày thuoác ñeå trò lieäu caùc chöùng beänh. - Vì sao tröôùc böõa aên, sau böõa aên, oâng khoâng baïch vôùi nhöõng Tyø- kheo cuøng aên vôùi mình maø ñi ñeán nhaø daân? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo tröôùc böõa aên, sau böõa aên khoâng baïch vôùi Tyø-kheo cuøng aên vôùi mình maø ñi ñeán nhaø daân. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Phaät baûo A-nan: “OÂng baùo tin cho caùc Tyø-kheo bieát raèng an cö xong, caùc ñaøn-vieät seõ cuùng döôøng y an cö”. A-nan lieàn thoâng baùo vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo noùi: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø-kheo tröôùc hay sau böõa aên khoâng baïch vôùi Tyø-kheo cuøng aên vôùi mình maø ñi ñeán nhaø daân. Toâi cuøng caùc vò ñoàng phaïm haïnh cuøng aên, cuøng soáng beân nhau, vì toân kính nhau neân khoâng daùm thöôøng baïch”. A-nan beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta cho pheùp trong luùc saém y (khoûi baïch)”. Roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài, cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo cuøng aên moät choã maø tröôùc khi aên, sau khi aên khoâng baïch vôùi Tyø-kheo khaùc, ñi ñeán nhaø ngöôøi khaùc - ngoaïi tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät - thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc

bieät töùc laø khi saém y, ñoù goïi laø tröôøng hôïp ñaëc bieät.

Giaûi Thích: Cuøng aên: Hoaëc duøng boán thaêng gaïo naáu côm, hoaëc taùm thaêng gaïo rang, hoaëc moät ñaáu hai thaêng côm luùa maïch, hoaëc nöûa baùt, moät baùt caù thòt. Ñoù goïi laø cuøng aên. Tröôùc khi aên: Luùc chöa aên. Sau khi aên: Khi aên xong, duø trôøi coøn sôùm vaãn goïi laø sau khi aên. Ñi ñeán nhaø ngöôøi khaùc: Nhö nhaø cuûa Saùt-lôïi, nhaø Baø-la-moân, nhaø Tyø-xaù, nhaø Thuû-ñaø-la. Baïch: Neáu baïch vaøo xoùm laøng luùc phi thôøi, baïch ñeán Tinh xaù Tyø- kheo ni, baïch rôøi choã thuyeát phaùp, thì khoâng ñöôïc goïi laø baïch. Maø phaûi baïch: "Xin Tröôûng laõo nhôù cho, con laø moã gaáp rôøi choã cuøng aên, ñi ñeán nhaø khaùc". Ngöôøi kia ñaùp: "Vaâng". Ngoaïi tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät: Töùc luùc maø Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Tröôøng hôïp ñaëc bieät: Thôøi gian saém y. Thôøi gian naøy, neáu khoâng thoï y Ca-thi na thì moät thaùng, neáu coù thoï y Ca-thi-na, thì naêm thaùng. Trong thôøi gian cuûa y naøy ñöôïc mieãn tröø naêm vieäc: 1. Ñöôïc aên bieät chuùng. 2. Ñöôïc aên nhieàu choã. 3. Rôøi truù xöù khoâng caàn baïch vôùi ngöôøi khaùc. 4. Ñöôïc caát y dö laâu ngaøy. 5. Ñöôïc rôøi y nguû choã khaùc maø khoâng coù toäi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo rôøi choã cuøng aên vôùi ngöôøi khaùc ñeå ñi ñeán nhaø khaùc thì phaûi baïch roài môùi ñi, neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu aên ôû choã khaùc maø coù naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên phuï thì phaïm hai toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu gaëp hai tröôøng hôïp boá thí böõa aên, thôøi gian saém y, thì khoâng baïch vôùi ngöôøi cuøng aên, ñi aên choã khaùc khoâng coù toäi. Neáu truù xöù cuûa Tyø-kheo khoâng naáu aên, maø coù ngöôøi môøi aên, thì nôi ñaây ñöôïc goïi laø cuøng aên (ñoàng thöïc). Neáu töø ñaây muoán ñi ñeán choã khaùc, thì phaûi baïch roài ñi, neáu khoâng baïch maø ñi, thì nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo ñaõ nhaän trong xoùm laøng môøi, thì nôi ñoù ñöôïc goïi laø cuøng aên. Neáu ôû taïi ñaây thaáy thôøi gian coøn sôùm muoán ñi moät laùt roài trôû laïi thì phaûi baïch roài ñi; neáu khoâng baïch maø ñi thì nhö treân ñaõ noùi. Neáu trong xoùm laøng coù ñaøn-vieät môøi Taêng thoï trai, roài moät Tyø- kheo ñi ngang qua nhaø aáy, ñaøn-vieät beøn môøi: "Thöa Toân giaû, hoâm nay nhaø con cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, xin môøi Toân giaû ôû laïi thoï trai luoân". Neáu Tyø-kheo naøy nhaän lôøi môøi töùc laø cuøng aên. Neáu thaáy thì

giôø coøn sôùm, muoán ñi nôi khaùc thì phaûi baïch roài môùi ñi; neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. Neáu ñaøn-vieät môøi chuùng Taêng thoï trai roài Tyø-kheo khaát thöïc ñi ngang qua nhaø aáy, ñaøn-vieät lieàn môøi: "Hoâm nay con môøi chuùng Taêng thoï trai, xin Toân giaû nhaän con môøi luoân theå". Neáu Tyø-kheo nhaän lôøi môøi, thì nôi ñaây töùc laø choã cuøng aên. Neáu boãng choác, Tyø-kheo suy nghó: "Taâm boá thí cuûa ñaøn-vieät naøy raát troïng haäu, ta khoâng theå tieâu hoùa noåi böõa boá thí naøy, chi baèng ta ñi khaát thöïc choã khaùc ñeå taïm nuoâi thaân", roài boû ñi, thì phaûi baïch; neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ngoaøi ra, nhö treân ñaõ noùi. Neáu hai Tyø-kheo ai cuõng coù choã ñeå aên, cuøng ñi treân ñöôøng tôùi xoùm laøng roài baøn nhau: "Hoâm nay, chuùng ta haõy aên tröôùc taïi moät nhaø, roài sau ñoù... cuøng aên böõa aên sau taïi nhaø khaùc", thì moät Tyø-kheo neân baïch roài môùi ñi, neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñeán nhaø aên tröôùc maø coù

caû naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên phuï, thì phaïm hai toäi Ba-daï-ñeà. Neáu rôøi ngöôøi cuøng aên, aên choã naøy choã khaùc maø nhaèm luùc coù boá thí thöùc aên hay thôøi gian cuûa y, thì caû hai tröôøng hôïp aáy ñeàu khoâng coù toäi. Ngöôøi thöù hai cuõng vaäy. Neáu Tyø-kheo ñi khaát thöïc taïi moät nhaø ñöôïc moät thaêng, hai thaêng, cho ñeán moät hoäc, thì nhaän laáy khoâng coù toäi. Neáu moät nhaø maø ñöôïc boán thaêng gaïo teû, hoaëc taùm thaêng gaïo rang, moät, hai thaêng gaïo luùa maïch, hoaëc nöûa baùt, moät baùt caù thòt, thì khoâng ñöôïc ñi xin theâm choã khaùc nöõa. ÔÛ ñaây, theá naøo laø phaïm, theá naøo laø khoâng phaïm? Nghóa laø taát caû caùc thöù chaùo-tröø chaùo caù thòt-vaø chaùo aáy khi muùc ra khoûi noài, vieát treân maët khoâng thaønh chöõ (töùc chaùo loûng); taát caû baùnh; taát caû gaïo rang; taát caû traùi caây (ñeàu khoâng ñöôïc keå laø) aên bieät chuùng, hay aên roài aên laïi, aên no roài aên nöõa. Theá neân noùi (nhö treân).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.